

Kleasterrûntsje op zaterdag 23 juli 2016 vanuit Dokkum

De wandeling van ongeveer 15 km gaat over paden en door weilanden. Deze is daarom niet geschikt voor rolstoelgebruikers.

Vanaf 9.30 uur is de Grote Kerk, Markt 2, te Dokkum open en staat de koffie klaar. Om 10 uur start de viering. Rond 10.45 uur start de wandeling.

De Grote Kerk te Dokkum

De Grote Kerk staat op de plek waar na de moord op Bonifatius op 5 juni 754 een houten herdenkingskerkje werd opgericht. Omstreeks het jaar 1170 werd hier de Abdij van Dokkum gesticht. Deze groeide uit tot een kloostercomplex van de Premonstratenzer Orde.

Waarschijnlijk besloeg dit het gehele terrein, dat nu de Markt is. In de 13e eeuw telde het Sint Bonifatius Klooster ongeveer 400 inwoners. Daarna raakte het al wat in verval. Toch had het klooster in 1580 bij de opheffing 2.348 pondemaat (= ruim 700 ha) grond in bezit. Na de reformatie verviel alles aan de provinciale staten. Vanaf 1610 kreeg Dokkum weer zeggenschap over de bezittingen en werd de zorg voor wezen en armen er van betaald.

St. Bonifatius, het H. Doopsel toedienend (boven) en zijn marteldood (onder), uit het Sacramentarium van Fulda (ca. 975)

De verhalen over Bonifatius zijn deels gebaseerd op **vitae of heiligenverhalen**. Geschiedkundige realiteit en fictie lopen hierin door elkaar: een vita is nooit een objectieve historische bron, maar wel een cultuurhistorische. Over Bonifatius zijn minstens vier vitae geschreven. Het doel van de schrijvers was verbreiden en versterken van het geloof. Door de martelaarsstatus kon Bonifatius heilig worden verklaard. Dat Bonifatius zich met een boek tegen zijn belagers beschermde, is pas in een latere vita beschreven.

De Premonstratenzer Orde of Norbertijnen

Deze kloosterorde werd in 1121 gesticht door Norbertus van Xanten in Prémontré. Dit ligt in Picardië in het noorden van Frankrijk.

De Norbertijnen werden ook wel witheren genoemd, omdat ze een wit habijt droegen. Zij richtten zich, naast contemplatie, vooral op het praktische leven en de zielzorg. De leden werken ook nu nog vaak in parochies en worden dan witte pastoors genoemd.

→ Vanaf de Grote Kerk worden de paaltjes van de historische wandelpaden gevolgd. Eerst naar het kerkdorp Aalsum.

Op de gedeeltelijk afgegraven terp staat een **romaanse kerk**, opgetrokken uit grote kloostermoppen. De kerk was oorspronkelijk gewijd aan Catharina van Alexandrië en werd rond het einde van de 12e eeuw in gebruik genomen. Het schip van de kerk stamt uit dezelfde tijd. Halverwege de 13e eeuw werd het koor gebouwd.

→ Via de begraafplaats gaat de route door de weilanden. De Hantumerweg oversteken en na ruim een kilometer, De Lytse Joure, en via een landweggetje, De Wylgen, naar Hiaure.

De **kerk van Hiaure** werd in 1869 gebouwd. Daarvoor stond op dezelfde plek een middeleeuwse kerk van tufsteen.

- ➔ De weg in noordelijke richting volgen en LA (= Lytse Leasterdyk), na de brug RA, langs de Hantumervaart en door de weilanden naar de Stoepa van Hantum.

De **Stoepa** is een Tibetaans-Boeddhistisch heiligdom, gebouwd in 1991. Het is het eerste in Nederland gestichte boeddhistische klooster. We worden hier gastvrij ontvangen. Krijgen thee aangeboden en kunnen er ons lunchpakket nuttigen.

Belangstellenden worden uitgenodigd voor een bezichtiging.

Het klooster werd in 1986 gesticht door Chödje Lama Gawang Rinpoche en tot zijn overlijden in 2014 de leider. Het complex is in gebruik als bezinnings- en meditatiecentrum voor de gemeenschap.

Rond de Tashi Gomang Stoepa is een kloostergang aangelegd met Tibetaanse gebedsmolens. Een stoepa bevordert het welzijn in de omgeving, doordat compassie wordt opgewekt en daarmee de vrede.

Bij de ingang van het terrein staat een opschrift over het Friese landschap.

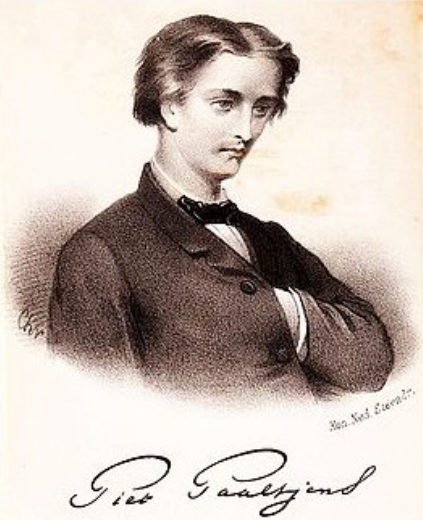

→ We lopen terug naar de brug in de Lytse Leasterdyk en RA, vervolgen LA (= Mellemawei) naar de kerk in Foudgum.

De **Mariakerk in Foudgum** werd in 1808 gebouwd op de plaats waar eerder een middeleeuwse romaanse kerk stond. Hiervan resteren nog slechts enkele delen van de toren, die in de 15e eeuw werd verhoogd en in 1753 gerestaureerd. De kerk was begin 19e eeuw in slechte bouwkundige staat, en er werd besloten deze af te breken.

De kerk staat aan het Piet Paaltjenspad in Foudgum. Een herinnering aan de dichter **Piet Paaltjens**, een pseudoniem van François Haverschmidt (1835-1894), predikant te Foudgum. Hij is vooral bekend van *Snikken en grimlachjes* (1867), een wrang ironisch werk, en het *Oera Linda boek*, dat eveneens in 1867 opdook.

Piet Paaltjens

Piet Paaltjens

Lithografisch portret van de dichter in de eerste druk van
zijn dichtbundel *Snikken en Grimlachjes* (1887)

Mariakerk van Foudgum

Mariakerk van Foudgum anno 2010

Plaats	Foudgum
Gebouwd in	1808
Gewijd aan	Maria

Mariakerk van Bornwird

Mariakerk van Bornwird anno 2010

Plaats	Bornwird
Gebouwd in	13e eeuw
Gewijd aan	Maria

- We verlaten de paaltjesroute en gaan richting Bornwird langs de parallelweg en lopen via de Van Aylvaweg naar het kerkje.

De **Mariakerk in Bornwird** is een prachtige romaanse kerk uit de 13^e eeuw. Vroeger stond er een toren bij; nu hangt de klok in een klokkenstoel, de dakruiter, die op de nok van het dak is gebouwd. De kerk is in 1987 gerestaureerd en is eigendom van de Stichting Alde Fryske Tsjerken. Bij de restauratie kwam op de zuidwand van het interieur een bijzondere muurschildering met een voorstelling van Sint-Christoffel tevoorschijn. Helaas is de kerk niet meer in gebruik voor erediensten en dorp en eigenaar zouden graag in contact komen met een huurder.

- We lopen even terug en via het industriegebied Betterwird bereiken we Dokkum. Via de Altenastreek en Hanspoortbrug komen we de stad binnen. We gaan langs de Doopsgezind-Remonstrantse kerk aan de Legeweg. Via de Nauwstraat komen we op de Zijl.

De Zijl is de historische zeesluis, tegenover het oude stadhuis. De sluis is de verbinding tussen de Dokkumer Ee (richting Leeuwarden) en het Dokkumer Grootdiep (richting Lauwersmeer). Hier is het bekende keerpunt bij de schaatsselfstedentocht, en de laatste stempelpost vóór de finish in Leeuwarden.

Het oude stadhuis, gebouwd in 1607, is nu het gemeentehuis van Dongeradeel. De toren werd in 1717 vergroot en voorzien van een klokkenkoepel. Na verschillende verbouwingen kreeg het gebouw een meer classicistisch gezicht. Binnen zijn schilderijen te zien, waarop de geschiedenis van Dokkum wordt uitgedrukt, met de nadruk op de vroegere roem. Bij het begin van de tachtigjarige oorlog was de Friese Admiraliteit gevestigd in Dokkum. In het Admiraliteitshuis, nu het stadsmuseum, was het kantoor gevestigd.

- Via de winkelstraat (= de Hoogstraat) lopen we de stadsterp op naar de RK Bonifatiuskerk en keren we terug naar de Grote of Sint Martinuskerk aan de Markt.

Voordat je gaat oordelen over iemand moet je eerst een jaar in zijn sandalen hebben gelopen (Indiaans spreekwoord)

Gebruikte afkortingen:

→ = routebeschrijving

LA	= linksaf
RA	= rechtsaf
RD	= rechtdoor
PS	= rode paddenstoel
fkp	= fietsknooppunt
wkp	= wandelknooppunt

* * *

Deze route is ook individueel op een ander tijdstip te volgen. Dan zonder de faciliteiten in de Grote Kerk te Dokkum en de Stoepa te Hantum.